

DEKRET

z dnia 6 stycznia 1945 r.

o deponowaniu i wymianie banknotów Banku Emisyjnego w Polsce.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Bilety złotowe Banku Emisyjnego w Polsce emitowane przez okupanta, nazywane poniżej banknotami „krakowskimi”, przestają być obiegowym środkiem płatniczym na obszarze Państwa Polskiego z dniem 10 stycznia 1945 r.

Art. 2. W czasokresie od 10 stycznia 1945 r. do 28 lutego 1945 r. każdy posiadacz banknotów „krakowskich” obowiązany jest złożyć je jednorazowo w całości w urzędzie skarbowym lub przedsiębiorstwie bankowym, określonym przez Ministra Skarbu.

Art. 3. (1) Złożone banknoty „krakowskie” będą wymienione na bilety skarbowe z napisem „Narodowy Bank Polski” po kursie jeden do jednego na rzecz:

- a) przedsiębiorstw bankowych, osób prawnych prawa publicznego, przedsiębiorstw państwowych lub będących pod zarządem państwowym, przedsiębiorstw stanowiących własność związków samorządowych — w wysokości, którą określi Minister Skarbu;
- b) instytucji samorządowych, społecznych, religijnych, kulturalnych, oświatowych, związków i stowarzyszeń dobroczynnych oraz wydawnictw — w wysokości, którą określi komisarz wojewódzki po zasięgnięciu opinii właściwego wojewody; od decyzji komisarza wojewódzkiego służy zainteresowanym odwołanie do Ministra Skarbu w terminie 7-dniowym od dnia zawiadomienia o decyzji;
- c) zakładów rzemieślniczych, zatrudniających oprócz członków rodziny nie więcej niż jednego pracownika i przedsiębiorstw prywatnych posiadających karty rejestracyjne na rok 1944 według działów: Ic, Ilc, Vabc, VII, VIII, X i XI — nie więcej niż po zł 2.000.— na zakład lub przedsiębiorstwo;
- d) zakładów rzemieślniczych, zatrudniających oprócz członków rodziny więcej niż jednego pracownika, spółdzielni oraz wszystkich innych przedsiębiorstw

lub zakładów nieobjętych lit. a — c — w wysokości, którą określi komisja dla spraw wymiany banknotów „krakowskich” przy urzędzie skarbowym;

e) wszystkich osób fizycznych nie będących właścicielami przedsiębiorstw lub zakładów objętych lit. c i d — nie więcej niż po zł 500.—

(2) Prawo do wymiany przysługuje osobom fizycznym, które w dniu złożenia banknotów „krakowskich” mają ukończonych 18 lat.

(3) Osobom wojskowym w służbie czynnej, wymiany banknotów „krakowskich” dokona jednorazowo płatnik jednostki wojskowej, do której wojskowy przynależy — w granicach złożonej kwoty w banknotach „krakowskich”, nie więcej jednak niż w wysokości jednomicznej pensji.

(4) Część kwoty złożonej, która nie uległa wymianie, pozostaje w depozycie.

(5) Wymiana banknotów „krakowskich” nastąpi jedynie na rzecz osób fizycznych i prawnych, mających zamieszkanie, względnie siedzibę na obszarze wyzwolonym do dnia ogłoszenia niniejszego dekretu, o ile na tym obszarze banknoty „krakowskie” były dopuszczone do obiegu jako środek płatniczy.

Art. 4. (1) Przy każdym urzędzie skarbowym tworzy się komisję dla spraw wymiany banknotów „krakowskich” (art. 3 ust. (1) lit. d).

Skład komisji jest następujący:

- a) naczelnik urzędu skarbowego jako przewodniczący,
- b) przedstawiciel właściwej rady narodowej,
- c) przedstawiciel referatu przemysłowo-handlowego przy starostwie powiatowym, a w miastach wydzielonych przedstawiciel wydziału przemysłowo-handlowego urzędu wojewódzkiego.

(2) Od decyzji komisji służy stronie w terminie 7-dniowym od dnia zawiadomienia o decyzji odwołanie do komisarza wojewódzkiego wyznaczonego przez Ministra Skarbu.

(3) Podjęcie sumy z wymiany oznacza zrzeczenie się prawa odwołania.

Art. 5. Minister Skarbu może w wyjątkowych wypadkach gospodarczo uzasadnionych zezwolić na dokonanie wymiany banknotów

„krakowskich” do pełnej wysokości zdeponowanej sumy.

Art. 6. (1) Kto wykracza przeciw przepisom niniejszego dekretu lub rozporządzeń i zarządzeń na jego podstawie wydanych, podlega karze grzywny do jednego miliona złotych.

(2) Nadto sąd orzeknie przepadek zakwestionowanych banknotów na rzecz Skarbu Państwa.

(3) Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w ust. (1) są właściwe sądy grodzkie.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej i Sprawiedliwości.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 1945 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Rola-Żymierski generał broni

Minister Administracji Publicznej:
Józef Maślanka

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Edmund Zalewski